

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการทหารอากาศ กองบิน ๔ ในเขตอำเภอตากลี จังหวัดนครสวรรค์ มีสาระสำคัญสามารถสรุปเป็นผลการวิจัยได้ดังนี้

ความมุ่งหมายในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการทหารอากาศ กองบิน ๔ ในเขตอำเภอตากลี จังหวัดนครสวรรค์
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการทหารอากาศ กองบิน ๔ ในเขตอำเภอตากลี จังหวัดนครสวรรค์ โดยจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระดับชั้นยศ ที่พักอาศัย อายุการทำงาน และรายได้ต่อเดือน

สมมติฐานการวิจัย

ข้าราชการทหารอากาศ กองบิน ๔ ในเขตอำเภอตากลี จังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระดับชั้นยศ ที่พักอาศัย อายุการทำงาน และรายได้ต่อเดือนแตกต่างกัน มีคุณภาพชีวิตการทำงานแตกต่างกัน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการทหารอากาศที่ทำงานในสังกัด กองบิน ๔ กองพลบินที่ ๓ กองบัญชาการยุทธทางอากาศ จำนวน 1,136 คน (แผนกกำลังพลทหารอากาศ กองบิน ๔ , 2549)

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ เนื่องจากประชากรมีจำนวนที่แน่นอน (finite populations) ในการหากลุ่มตัวอย่างจะใช้การคำนวณจำนวนตัวอย่าง โดยวิธีของยามาเน (Yamane) กำหนดค่าความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างร้อยละ 5 หรือ 0.05 (พิชิต ฤทธิ์เจริญ, 2547, หน้า 117) แล้วใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ โดยจำแนกข้าราชการออกตามหน่วยงาน 4 หน่วยงานคือ กองบังคับการ กองบิน ๔, ส่วนปฏิบัติการ, กองบริการ, กองเทคนิค และเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ได้จำนวนทั้งสิ้น 1,136 คน จะได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 295 คน คิดเป็นร้อยละ 100

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ใช้ในการสำรวจ คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการทหารอากาศ กองบิน ๔ ในเขตอำเภอตาคลี จังหวัดนครสวรรค์ โดยแบบสอบถามประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเป็นแบบสำรวจรายการ (check list) เป็นเรื่องเกี่ยวกับลักษณะบุคคลผู้ทำการตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับ คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการทหารอากาศ กองบิน ๔ ในเขตอำเภอตาคลี จังหวัดนครสวรรค์ โดยกำหนดความสำคัญของคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการทหารต่าง ๆ ให้ข้าราชการเลือกตอบเป็น 5 ระดับ ดังนี้

คะแนน 5	หมายถึง	คุณภาพชีวิตการทำงานอยู่ในระดับมากที่สุด
คะแนน 4	หมายถึง	คุณภาพชีวิตการทำงานอยู่ในระดับมาก
คะแนน 3	หมายถึง	คุณภาพชีวิตการทำงานอยู่ในระดับปานกลาง
คะแนน 2	หมายถึง	คุณภาพชีวิตการทำงานอยู่ในระดับน้อย
คะแนน 1	หมายถึง	คุณภาพชีวิตการทำงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การตรวจสอบเครื่องมือ

ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ได้รับการปรับปรุงแก้ไขจากอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่านตรวจแบบสอบถามที่สร้างขึ้นและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อให้ได้แบบสอบถามที่ถูกต้องเหมาะสมยิ่งขึ้นและขอคำแนะนำจากกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

2. นำผลที่ได้จากการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามกับความมุ่งหมาย (index of item objective congruence : IOC) (สุริยั ศิริโกภาภิรมย์, 2546, หน้า 243 – 244) โดยค่าดัชนีต้องมีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ถึง 1.0 จึงจะถือว่าแบบสอบถามมีความเที่ยงตรงในเนื้อหา สามารถนำไปใช้ได้ตามความมุ่งหมายของการวิจัย แต่ถ้ามีบางข้อที่ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องต่ำกว่า 0.5 จะต้องปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา

3. นำแบบสอบถามที่ได้จากการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงเนื้อหาและภาษาตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้วนำไปทดลองใช้ (try out) กับข้าราชการทหารอากาศ กลุ่มตัวอย่างที่ไม่ถูกเลือก จำนวน 30 คน

4. วิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา(alpha – coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1971, p.160) ค่าที่ได้ต้องมีค่าตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป ถือว่าแบบสอบถามมีความเชื่อถือได้

5. นำแบบสอบถามที่ได้ทดลองใช้แล้ว มาปรับปรุงแก้ไข และจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบและจัดพิมพ์ แล้วนำไปเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อนำผลมาวิเคราะห์ตามความมุ่งหมายและสมมติฐานในการวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเรื่อง คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการทหารอากาศ กองบิน ๔ ในเขตอำเภอตากลี จังหวัดนครสวรรค์ ครั้งนี้ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์ ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปโดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทดสอบสมมติฐานโดยการทดสอบค่าเอฟ (F-test) และทดสอบค่าที (t-test) โดยในการวิเคราะห์ข้อมูลคำถามที่เป็นข้อกระทงในเชิงลบ จำนวน 4 ข้อ ผู้วิจัยได้แปลงข้อคำถามในแบบสอบถามเป็นข้อกระทงเชิงบวกเพื่อให้สะดวกในการวิเคราะห์ข้อมูล

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการทหารอากาศ กองบิน ๔ ในเขตอำเภอตากลี จังหวัดนครสวรรค์ สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ดังนี้

ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 295 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 95.90 มีอายุระหว่าง 25 – 35 ปี คิดเป็นร้อยละ 32.88 มีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 67.10 มีระดับชั้นยศเป็น พันจ่าอากาศตรี – พันจ่าอากาศเอก คิดเป็นร้อยละ 58.00 มีที่พักอาศัยเป็นบ้านพักสวัสดิการทหารอากาศ กองบิน ๔ คิดเป็นร้อยละ 66.10 มีอายุการทำงานมากกว่า 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 38.00 และมีรายได้ต่อเดือน 10,000 - 15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 27.80

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการทหารอากาศ กองบิน ๔ ในเขตอำเภอตากลี จังหวัดนครสวรรค์ ใน 8 ด้าน คือ ด้านผลตอบแทนที่เป็นธรรม ด้านสภาพการทำงานที่ปลอดภัย ด้านการพัฒนาศักยภาพในการทำงาน ด้านความมั่นคงและก้าวหน้าในงาน ด้านการมีส่วนร่วมและเป็นที่ยอมรับทางสังคม ด้านความมีระเบียบกฎเกณฑ์และความเป็นธรรมในการปฏิบัติงาน ด้านความสมดุลในชีวิตการทำงานและชีวิตส่วนตัว ด้านลักษณะงานที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม พบว่า ข้าราชการทหารอากาศ กองบิน ๔ มีคุณภาพชีวิต

การทำงานในภาพรวมทั้ง 8 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งรายละเอียดคุณภาพชีวิตการทำงานในแต่ละด้านมีดังนี้

2.1 ด้านผลตอบแทนที่เป็นธรรม พบว่า คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการ ทหารอากาศ กองบิน ๔ ในเขตอำเภอดาคลี จังหวัดนครสวรรค์ ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยคุณภาพชีวิตการทำงาน อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยแต่ละรายข้อ พบว่าคุณภาพชีวิตการทำงานที่อยู่ในระดับมาก คือ การมีความพอใจกับสวัสดิการที่ได้รับจากกองทัพอากาศในด้านค่ารักษาพยาบาล และรองลงมามีคุณภาพชีวิตการทำงานอยู่ในระดับปานกลาง คือ มีสวัสดิการบ้านพักอาศัยให้ และการได้รับสวัสดิการค่าเล่าเรียนบุตร

2.2 ด้านสภาพการทำงานที่ปลอดภัย พบว่า คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการทหารอากาศ กองบิน ๔ ในเขตอำเภอดาคลี จังหวัดนครสวรรค์ ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยคุณภาพชีวิตการทำงาน อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยแต่ละรายข้อ พบว่า คุณภาพชีวิตการทำงานอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับ 3 อันดับแรก คือ มีการกำหนดกฎระเบียบในการทำงานเพื่อป้องกันการเกิดอุบัติเหตุอย่างเคร่งครัด ในสถานที่ทำงานมีแสงสว่างเพียงพอต่อการปฏิบัติงานและหน่วยงานมีการติดป้ายเตือนสำหรับเครื่องมือหรือเครื่องจักรที่มีอันตรายต่อผู้ปฏิบัติงาน

2.3 ด้านการพัฒนาศักยภาพในการทำงาน พบว่า คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการทหารอากาศ กองบิน ๔ ในเขตอำเภอดาคลี จังหวัดนครสวรรค์ ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยคุณภาพชีวิตการทำงาน อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยแต่ละรายข้อ พบว่า คุณภาพชีวิตการทำงานอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับ 3 อันดับแรก คือ ข้าราชการทหารอากาศมีโอกาสความรู้ ความสามารถมาใช้ในการทำงานอย่างเต็มที่ในหน่วยงาน มีการให้ความสำคัญกับการพัฒนาความรู้และความสามารถของกำลังพลและผู้บังคับบัญชาจะเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการปฏิบัติงาน

2.4 ด้านความมั่นคงและก้าวหน้าในงาน พบว่า คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการทหารอากาศ กองบิน ๔ ในเขตอำเภอดาคลี จังหวัดนครสวรรค์ ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยคุณภาพชีวิตการทำงาน อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยแต่ละรายข้อ พบว่า คุณภาพชีวิตการทำงานอยู่ในระดับมาก คือ ข้าราชการทหารอากาศ กองบิน ๔ รู้สึกว่ามีความมั่นคงในหน้าที่การงาน และรองลงมามีคุณภาพชีวิตการทำงานอยู่ในระดับปานกลาง คือ มีความมั่นใจในอาชีพที่มั่นคงทำให้สามารถก้าวหน้าในการทำงาน และ ความรู้ที่ข้าราชการทหารอากาศ กองบิน ๔ ใช้ปฏิบัติงานอยู่สามารถทำให้เกิดความก้าวหน้าในหน้าที่การงานได้

2.5 ด้านการมีส่วนร่วมและเป็นที่ยอมรับทางสังคม พบว่า คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการทหารอากาศ กองบิน ๔ ในเขตอำเภอดาคลี จังหวัดนครสวรรค์ ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยคุณภาพชีวิตการทำงาน อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยแต่ละรายข้อ พบว่า คุณภาพชีวิตการทำงานอยู่ในระดับมาก คือ ข้าราชการทหารอากาศ กองบิน ๔ และ

เพื่อนร่วมงานมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน และมีการทำงานเป็นแบบทีม และรองลงมามีคุณภาพชีวิตการทำงานอยู่ในระดับปานกลาง คือเมื่อมีปัญหาในการทำงานจะได้รับความช่วยเหลือจากเพื่อนร่วมงานเสมอ

2.6 ด้านความมีระเบียบกฎเกณฑ์และความเป็นธรรมในการปฏิบัติงาน พบว่า คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการทหารอากาศ กองบิน ๔ ในเขตอำเภอดาคลี จังหวัดนครสวรรค์ ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยคุณภาพชีวิตการทำงาน อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยแต่ละรายข้อ พบว่าคุณภาพชีวิตการทำงานอยู่ในระดับมากคือ ผู้บังคับบัญชาเปิดโอกาสให้ทำงานโดยใช้ความรู้ต่างๆ อย่างเต็มที่ และรองลงมามีคุณภาพชีวิตการทำงานอยู่ในระดับปานกลาง คือ ข้าราชการทหารอากาศ กองบิน ๔ มีอิสระในการทำงานกันอย่างเต็มที่ และสามารถจะตัดสินใจในเรื่องงานที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชาได้ด้วยตนเอง

2.7 ด้านความสมดุลในชีวิตงานและชีวิตส่วนตัว พบว่า คุณภาพชีวิตการทำงาน ของข้าราชการทหารอากาศ กองบิน ๔ ในเขตอำเภอดาคลี จังหวัดนครสวรรค์ ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยคุณภาพชีวิตการทำงาน อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยแต่ละรายข้อ พบว่า คุณภาพชีวิตการทำงานอยู่ในระดับมากเรียงลำดับ 3 อันดับแรก คือ ข้าราชการทหารอากาศ กองบิน ๔ พอใจกับช่วงเวลาวันหยุดที่กองทัพอากาศกำหนดให้ พอใจกับช่วงเวลาทำงานและช่วงเวลาว่างในแต่ละวัน และสามารถที่จะแบ่งเวลาในการทำงานกับเวลาที่ให้กับครอบครัวได้อย่างเหมาะสม

2.8 ด้านลักษณะงานที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม พบว่า คุณภาพชีวิตการทำงาน ของข้าราชการทหารอากาศ กองบิน ๔ ในเขตอำเภอดาคลี จังหวัดนครสวรรค์ ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยคุณภาพชีวิตการทำงาน อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยแต่ละรายข้อ พบว่าคุณภาพชีวิตการทำงานอยู่ในระดับมาก คือ ข้าราชการทหารอากาศ กองบิน ๔ ได้จัดกิจกรรมในงานวันเด็กแห่งชาติให้กับเด็กที่อยู่ในเขตอำเภอดาคลี และรองลงมามีคุณภาพชีวิตการทำงานอยู่ในระดับปานกลาง คือ แต่ละหน่วยงานให้ความร่วมมือประสานงานกับหน่วยงานอื่นเมื่อมีกิจกรรมชุมชนและสาธารณะประโยชน์ต่อสังคม และหน่วยงานยังให้ความช่วยเหลือกับประชาชนรอบๆ เขต กองบิน ๔ เช่น การตัดหญ้า

2.9 ผลการวิเคราะห์คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการทหารอากาศ กองบิน ๔ ในเขตอำเภอดาคลี จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการทหารอากาศ กองบิน ๔ ในเขตอำเภอดาคลี จังหวัดนครสวรรค์ ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยคุณภาพชีวิตการทำงานรวมกัน 8 รายการอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยแต่ละรายข้อ พบว่า คุณภาพชีวิตการทำงานอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับ 3 อันดับแรก คือ ด้านการมีส่วนร่วมและเป็นที่ยอมรับทางสังคม ด้านสภาพการทำงานที่ปลอดภัย และด้านความมีระเบียบกฎเกณฑ์และความเป็นธรรมในการปฏิบัติงาน

3. ผลการเปรียบเทียบความแตกต่าง คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการทหารอากาศ กองบิน ๔ ในเขตอำเภอตากาลี จังหวัดนครสวรรค์ โดยจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระดับชั้นยศ ที่พักอาศัย อายุการทำงาน และรายได้ต่อเดือน ในรายด้านจำนวน 8 ด้าน ตลอดจนภาพรวม โดยนำเสนอ ดังนี้

3.1 จำแนกตามเพศ เป็น 2 กลุ่ม คือ เพศชาย และเพศหญิง พบว่า คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการทหารอากาศ กองบิน ๔ ในเขตอำเภอตากาลี จังหวัดนครสวรรค์ ในรายด้านการพัฒนาศักยภาพในการทำงาน เพศที่ต่างกันมีระดับคุณภาพชีวิตการทำงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในภาพรวม 8 ด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

3.2 จำแนกตามอายุ เป็น 4 กลุ่ม คือ ต่ำกว่า 25 ปี 25 - 35 ปี 36 - 45 ปี และมากกว่า 45 ปี พบว่า คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการทหารอากาศ กองบิน ๔ ในเขตอำเภอตากาลี จังหวัดนครสวรรค์ ในภาพรวมทั้ง 8 ด้านและแต่ละรายด้านไม่มีความแตกต่างกันของคุณภาพชีวิตการทำงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

3.3 จำแนกตามระดับการศึกษา เป็น 3 กลุ่ม คือ ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี หรือเทียบเท่า สูงกว่าปริญญาตรี พบว่า คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการทหารอากาศ กองบิน ๔ ในเขตอำเภอตากาลี จังหวัดนครสวรรค์ ในด้านสภาพการทำงานที่ปลอดภัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เพียง 1 รายด้าน ส่วนรายด้านอื่นๆ ตลอดในภาพรวมทั้ง 8 ด้านไม่มีความแตกต่างกันของคุณภาพชีวิตการทำงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

3.4 จำแนกตามระดับชั้นยศเป็น 3 กลุ่มคือ จ่าอากาศตรี – จ่าอากาศเอก พันจ่าอากาศตรี – พันจ่าอากาศเอก เรืออากาศตรี – นาวาอากาศตรี พบว่า คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการทหารอากาศ กองบิน ๔ ในเขตอำเภอตากาลี จังหวัดนครสวรรค์ ในด้านสภาพการทำงานที่ปลอดภัย ด้านการพัฒนาศักยภาพในการทำงานและด้านความมั่นคงและก้าวหน้าในงาน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .001 ตามลำดับ ส่วนในภาพรวมทั้ง 8 ด้านมีความแตกต่างกันของคุณภาพชีวิตการทำงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จึงสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

3.5 จำแนกตามที่พักอาศัยเป็น 4 กลุ่ม คือ บ้านของตนเอง บ้านเช่า บ้านญาติ บ้านพักสวัสดิการทหารอากาศ กองบิน ๔ พบว่า คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการทหารอากาศ กองบิน ๔ ในเขตอำเภอตากาลี จังหวัดนครสวรรค์ ในด้านสภาพการทำงานที่ปลอดภัย ด้านความมีระเบียบกฎเกณฑ์และความเป็นธรรมในการปฏิบัติงาน ด้านผลตอบแทนที่เป็นธรรม ด้านความสมดุลในชีวิตการทำงานและชีวิตส่วนตัว และด้านการมีส่วนร่วมและเป็นที่ยอมรับทางสังคม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05, .01 และ .001 ตามลำดับ ส่วนใน

ภาพรวมทั้ง 8 ด้านมีความแตกต่างกันของคุณภาพชีวิตการทำงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

3.6 จำแนกตามอายุการทำงาน เป็น 4 กลุ่ม คือ ต่ำกว่า 10 ปี 10 - 20 ปี และมากกว่า 20 ปี พบว่า คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการทหารอากาศ กองบิน ๔ ในเขตอำเภอตากลี จังหวัดนครสวรรค์ ในภาพรวมทั้ง 8 ด้านและแต่ละรายด้านไม่มีความแตกต่างกันของคุณภาพชีวิตการทำงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

3.7 จำแนกตามรายได้ต่อเดือน เป็น 5 กลุ่ม คือ ต่ำกว่า 10,000 บาท 10,000 - 15,000 บาท 15,001 - 20,000 บาท 20,001 - 25,000 บาท และมากกว่า 25,000 บาท พบว่า คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการทหารอากาศ กองบิน ๔ ในเขตอำเภอตากลี จังหวัดนครสวรรค์ ในภาพรวมทั้ง 8 ด้านและแต่ละรายด้านไม่มีความแตกต่างกันของคุณภาพชีวิตการทำงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาเรื่อง คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการทหารอากาศ กองบิน ๔ ในเขตอำเภอตากลี จังหวัดนครสวรรค์ มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการทหารอากาศ กองบิน ๔ ในเขตอำเภอตากลี จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า ค่าเฉลี่ยในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ สภาพในการทำงานในทุกๆ ด้าน ของข้าราชการทหารอากาศ กองบิน ๔ สามารถที่จะตอบสนองต่อความต้องการและความปรารถนาในการทำงานของข้าราชการได้ดีพอสมควร จึงทำให้ข้าราชการทหารอากาศ กองบิน ๔ มีคุณภาพชีวิตการทำงานในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภัทธุมิ ดุลยลักษณ์ (2547, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการกองทัพอากาศเหล่านั้นกับ พบว่า ข้าราชการกองทัพอากาศเหล่านั้นมีคุณภาพชีวิตการทำงานโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และรัตนา เครือวรรณ (2548, บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการทหารกองพันทหารม้าที่ 18 กรมทหารม้าที่ 3 กองพลทหารม้าที่ 1 พบว่า ข้าราชการทหารกองพันทหารม้าที่ 18 กรมทหารม้าที่ 3 กองพลทหารม้าที่ 1 มีคุณภาพชีวิตการทำงานในภาพรวม อยู่ระดับปานกลาง แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิตยาพร สาทร (2546, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของผู้ปฏิบัติงานฝ่ายบำรุงรักษาการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย กรณีศึกษาโรงไฟฟ้าแม่เมาะ พบว่า ผู้ปฏิบัติงานฝ่ายบำรุงรักษาโรงไฟฟ้าแม่เมาะมีคุณภาพชีวิตการทำงานในภาพรวม อยู่ในระดับมาก

1.1 ด้านผลตอบแทนที่เป็นธรรม พบว่า คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการทหารอากาศ กองบิน ๔ ในเขตอำเภอตากลี จังหวัดนครสวรรค์ โดยเฉพาะรายชื้อที่มีค่าเฉลี่ยมากกว่าข้ออื่น ๆ คือ ข้าราชการทหารอากาศ กองบิน ๔ มีความพอใจกับสวัสดิการที่ได้รับจาก กองทัพอากาศ ในด้านค่ารักษาพยาบาล ซึ่งสอดคล้องคำกล่าวของณัฐพันธ์ เขจรนันท์ (2545, หน้า 244) ที่กล่าวว่า การกำหนดค่าตอบแทนสวัสดิการในด้านต่างๆ เป็นการกำหนดค่าตอบแทนที่เหมาะสมจะสร้างความมั่นคงให้กับองค์กร สร้างขวัญกำลังใจและความจงรักภักดี เกิดขึ้นกับองค์กรทำให้เกิดคุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงานและบุคลากรในองค์กร นั้นได้ ส่วนในภาพรวมด้านผลตอบแทนที่เป็นธรรม พบว่า คุณภาพชีวิตการทำงาน อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนฤดล มีเพียร (2541, บทคัดย่อ) ศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานต้อนรับบนเครื่องบิน บริษัทการบินไทยจำกัด (มหาชน) พบว่า ข้อมูลระดับคุณภาพชีวิตการทำงานด้านผลตอบแทนที่เป็นธรรมของพนักงานต้อนรับบนเครื่องบิน อยู่ในระดับปานกลาง แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ นพพล กุลดิลก (2548, บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตในการทำงาน กับความคิดเห็นในการปฏิบัติ การสืบสวนในคดีโจรกรรมรถยนต์ ของเจ้าหน้าที่ตำรวจกองกำกับการสืบสวนสอบสวน ตำรวจนครบาล พบว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจกองกำกับการสืบสวนสอบสวน ตำรวจนครบาล มีระดับคุณภาพชีวิตการทำงานในด้านผลตอบแทนที่เป็นธรรม อยู่ในระดับต่ำ

1.2 ด้านสภาพการทำงานที่ปลอดภัย พบว่า คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการทหารอากาศ กองบิน ๔ ในเขตอำเภอตากลี จังหวัดนครสวรรค์ โดยเฉพาะรายชื้อที่มีค่าเฉลี่ยมากกว่าข้ออื่น ๆ คือ ข้าราชการทหารอากาศ กองบิน ๔ มีการกำหนดกฎระเบียบในการทำงานเพื่อป้องกันการเกิดอุบัติเหตุอย่างเคร่งครัด อาจเนื่องจากข้าราชการทหารอากาศ กองบิน ๔ ส่วนใหญ่จะปฏิบัติงานกับอุปกรณ์เครื่องบินที่มีราคาสูงและอันตราย จึงต้องมีการกำหนดกฎระเบียบในการทำงานเพื่อป้องกันการเกิดอุบัติเหตุอย่างเคร่งครัดในการปฏิบัติงานเพื่อความปลอดภัยของข้าราชการทหารอากาศ กองบิน ๔ และป้องกันการเสียหายของงานในหน่วยงานนั้น ซึ่งสอดคล้องคำกล่าวของ ภทวุฒิ ดุลยลักษณ์ (2547, หน้า 19-21) ได้กล่าวว่า การที่ผู้ปฏิบัติงานบนอากาศหรือภาคพื้นดินทุกคนจะต้องคำนึงถึงกฎระเบียบในความปลอดภัยอย่างเคร่งครัดในการปฏิบัติงานเป็นสิ่งสำคัญที่ก่อให้เกิดความปลอดภัยต่อร่างกายของผู้ปฏิบัติงานเองและทรัพย์สินของทางราชการ ส่วนในภาพรวมด้านสภาพการทำงานที่ปลอดภัย พบว่า คุณภาพชีวิตการทำงาน อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยพิมพ์จรรย์ สุระชัยปัญญา (2548, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องคุณภาพชีวิตใน การทำงานกับความผูกพันต่อองค์กร ของพนักงานระดับปฏิบัติการ พบว่า คุณภาพชีวิตการทำงานด้านสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ อยู่ในระดับปานกลาง

1.3 ด้านการพัฒนาศักยภาพในการทำงาน พบว่า คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการทหารอากาศ กองบิน ๔ ในเขตอำเภอตากลี จังหวัดนครสวรรค์ โดยเฉพาะรายชื้อที่มีค่าเฉลี่ยมากกว่าชื้ออื่นๆ คือ ข้าราชการทหารอากาศ กองบิน ๔ มีโอกาสนำความรู้ความสามารถมาใช้ในการทำงานอย่างเต็มที่ในหน่วยงาน อาจเนื่องจากกองบิน ๔ ให้การสนับสนุนข้าราชการทหารอากาศที่มีความรู้ความสามารถที่ได้ไปเรียนหรือทำการฝึกอบรมในหลักสูตรของกองทัพอากาศ และหลักสูตรภายนอก ให้นำเอากลับมาใช้ในการพัฒนาและปฏิบัติงานเพื่อประโยชน์กับกองทัพอากาศ ซึ่งสอดคล้องคำกล่าวของ ระวัง เนตรโพธิ์แก้ว และ อัครวิน เนตรโพธิ์แก้ว (2542, หน้า 121-122) ได้กล่าวว่า การปรับปรุงคุณภาพและประสิทธิภาพของพนักงาน เพื่อความเจริญก้าวหน้าขององค์กร โดยการนำความรู้ความสามารถที่ได้มาใช้ เพื่อเกิดประโยชน์ความก้าวหน้าขององค์กรและสอดคล้องกับแนวคิดของ ฮิวส์ และคัมมิงส์ (Huse, & Commings, 1985, pp.198-199) ที่กล่าวว่า การได้มีโอกาสพัฒนาขีดความสามารถของพนักงาน โดยมีโอกาสที่จะพัฒนาความรู้ความสามารถด้วยการฝึกอบรมและการเรียนรู้จากประสบการณ์ทำงานของพนักงานนั้น จะได้สะสมความชำนาญจากงานที่ทำอยู่จนเกิดทักษะความชำนาญอย่างสูงแล้วนำกลับไปพัฒนาองค์การต่อไป ส่วนในภาพรวมคุณภาพชีวิตการทำงานด้านการพัฒนาศักยภาพในการทำงาน ของข้าราชการทหารอากาศ อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รมิดา อันวงษ์ (2541, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช พบว่า ระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ในด้านการพัฒนาศักยภาพในการทำงานอยู่ระดับปานกลาง และฐิติณัฐ สมบัติศิริ (2546, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง คุณภาพชีวิตการทำงานของครูประถมศึกษาอำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี พบว่า ครูประถมศึกษาอำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี มีคุณภาพชีวิตการทำงานในด้านโอกาสในการพัฒนาความสามารถของบุคคล อยู่ในระดับปานกลาง

1.4 ด้านความมั่นคงและก้าวหน้าในงาน คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการทหารอากาศ กองบิน ๔ ในเขตอำเภอตากลี จังหวัดนครสวรรค์ โดยเฉพาะรายชื้อที่มีค่าเฉลี่ยมากกว่าชื้ออื่นๆ คือ ข้าราชการทหารอากาศ กองบิน ๔ รู้สึกว่ามีความมั่นคงในหน้าที่การงาน อาจเนื่องจากอาชีพข้าราชการของข้าราชการทหารอากาศในปัจจุบันมีความมั่นคงสูง มีวาระในการเข้าปฏิบัติงานตั้งแต่แรกเข้าทำงานจนถึงเกษียณอายุราชการเมื่ออายุครบ 60 ปี ส่วนในกรณีที่ให้ออกจากราชการได้ก็ต่อเมื่อมีการกระทำความผิดฝ่าฝืนระเบียบ วินัยร้ายแรงหรือเหตุอื่นๆ ที่ทำให้ข้าราชการทหารอากาศไม่อาจปฏิบัติงานได้ เช่น ปัญหาสุขภาพ ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับเอกชนทำให้ภาครัฐมีความมั่นคงมากกว่า จึงทำให้ข้าราชการทหารอากาศมีระดับคุณภาพชีวิตการทำงานด้านความมั่นคงและก้าวหน้าในงาน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นารีรัตน์ สร้อยสกุล (2547, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตำรวจในสำนักงานจรตารวจ พบว่า ด้านความมั่นคง

และความก้าวหน้าในงาน ของข้าราชการตำรวจในสำนักงานจเรตำรวจ อยู่ในระดับปานกลาง และ พิมพ์จรรย์ สุระชัยปัญญา (2548, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องคุณภาพชีวิตในการทำงาน กับความผูกพันต่อองค์กร ของพนักงานระดับปฏิบัติการ พบว่า พนักงานระดับปฏิบัติการใน โรงกลั่นน้ำมันประเทศไทย มีคุณภาพชีวิตการทำงานในด้านความก้าวหน้าและมั่นคงในงาน อยู่ ระดับปานกลาง แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภัทธฤดี ดุลยลักษณ์ (2547, บทคัดย่อ) ได้ ทำการศึกษาวิจัยเรื่องคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการกองทัพอากาศเหล่านักบินพบว่า ข้าราชการกองทัพอากาศเหล่านักบินมีคุณภาพชีวิตการทำงานใน ด้านโอกาสในการพัฒนา สมรรถภาพของบุคคล อยู่ในระดับสูง

1.5 ด้านการมีส่วนร่วมและเป็นที่ยอมรับทางสังคม พบว่า คุณภาพชีวิตการทำงาน ของข้าราชการทหารอากาศ กองบิน ๔ ในเขตอำเภอดาคลี จังหวัดนครสวรรค์ โดยเฉพาะราย ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากกว่าข้ออื่นๆ คือ ข้าราชการทหารอากาศและเพื่อนร่วมงานมีความสัมพันธ์ที่ ดีต่อกัน อาจเนื่องจากความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนร่วมงาน มักจะมีความสัมพันธ์กันใน ฝ่าย แผนก และฝูงบิน มากกว่าระหว่างกองและกรมมีความใกล้ชิดกันในการปฏิบัติงานคอย ช่วยเหลือซึ่งกันและกันมีการทำงานเป็นทีมเพราะในบางครั้งจะต้องออกไปปฏิบัติราชการต่าง หน่วยด้วยกันจึงต้องทำงานรวมกันได้เป็นอย่างดี ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชากับ ผู้ใต้บังคับบัญชามักจะมีลักษณะสายการบังคับบัญชาจากผู้บังคับบัญชาระดับสูงลดหลั่นกันลง มาจนถึงระดับล่างมีความใกล้ชิดกันในการปฏิบัติงานผู้บังคับบัญชาคอยแนะนำให้คำปรึกษา เวลามีปัญหาในการทำงาน จึงทำให้ข้าราชการทหารอากาศ กองบิน ๔ มีระดับคุณภาพชีวิตด้าน การมีส่วนร่วมและเป็นที่ยอมรับทางสังคมในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ สันญา รอดโพธิ์ทอง (2547, บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง คุณภาพชีวิตการทำงาน ของ ข้าราชการสำนักโยธาธิการกลาโหม พบว่า ข้าราชการสำนักโยธาธิการกลาโหมมีคุณภาพชีวิต การทำงานในด้านการมีส่วนร่วมและเป็นที่ยอมรับทางสังคม อยู่ในระดับปานกลางและ จิตต์สำนึก สมบัติศิริ (2546, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องคุณภาพชีวิตการทำงานของครูประถมศึกษา อำเภอดงเจริญ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า ครูประถมศึกษาอำเภอดงเจริญ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มี คุณภาพชีวิตการทำงาน ในด้านบูรณาการทางสังคมหรือการทำงานร่วมกัน อยู่ในระดับปานกลาง

1.6 ด้านความมีระเบียบกฎเกณฑ์และความเป็นธรรมในการปฏิบัติงาน พบว่า คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการทหารอากาศ กองบิน ๔ ในเขตอำเภอดาคลี จังหวัด นครสวรรค์ โดยเฉพาะรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากกว่าข้ออื่นๆ คือ ผู้บังคับบัญชาเปิดโอกาสให้ ทำงานโดยใช้ความรู้ต่างๆ อย่างเต็มที่ในการทำงาน อาจเนื่องจากข้าราชการทหารอากาศ มี สิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและความรู้ไม่ว่าจะด้วยวาจาหรือทำเป็นลายลักษณ์อักษร ได้โดยอยู่ภายในขอบเขตที่กำหนด อาจเป็นสาเหตุเพราะข้าราชการทหารอากาศเป็นหน่วยงาน ราชการซึ่งย่อมมีกฎหมายและระเบียบแบบแผนทางทหารมีการควบคุมการแสดงออกทางความคิดเห็น ต่างๆ ภายใต้ขอบเขตอันสมควรแต่อาจจะมีสิทธิในการแสดงความคิดเห็นโดยผ่านทาง

ผู้บังคับบัญชามาดมลำดับขั้นเพื่อให้เป็นประโยชน์ต่อไปได้ จึงทำให้ข้าราชการทหารอากาศมีระดับคุณภาพชีวิตการทำงานในด้านความมีระเบียบกฎเกณฑ์และความเป็นธรรมในการปฏิบัติงาน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิมพ์จรรย์ สุระชัยปัญญา(2548, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องคุณภาพชีวิตในการทำงานกับความผูกพันต่อองค์กร ของพนักงานระดับปฏิบัติการ พบว่า พนักงานระดับปฏิบัติการในโรงกลั่นน้ำมันประเทศไทย มีคุณภาพชีวิตการทำงานในด้านความมีระเบียบกฎเกณฑ์และความเป็นธรรมในการปฏิบัติงานอยู่ระดับปานกลาง

1.7 ด้านความสมดุลชีวิตงานและชีวิตส่วนตัว พบว่า คุณภาพชีวิตการทำงานของ ข้าราชการทหารอากาศ กองบิน ๔ ในเขตอำเภอดาคลี จังหวัดนครสวรรค์ โดยเฉพาะรายชื้อที่มีค่าเฉลี่ยมากกว่าข้ออื่นๆ คือ ข้าราชการทหารอากาศพอใจกับช่วงเวลาวันหยุดที่กองทัพอากาศกำหนดให้ อาจเนื่องจากข้าราชการทหารอากาศมีการปฏิบัติงานและจัดสรรเวลาในการทำงานได้พอเหมาะกับเวลาที่ให้กับครอบครัวได้พอควร ในการปฏิบัติงานนั้นจะมีการกำหนดระยะเวลาในการทำงานอย่างชัดเจนโดยปฏิบัติงานในวันปกติ ตั้งแต่วันจันทร์ – วันศุกร์ เวลา 08.00 – 16.00 น. หากแต่ในบางกรณีอาจจะต้องปฏิบัติงานล่วงเวลาบ้างเมื่อมีงานเร่งด่วน แต่ก็ไม่ได้ทำให้เกิดความลำบากใจกับผู้ปฏิบัติงานแต่อย่างใด ข้าราชการทหารอากาศ กองบิน ๔ จึงมีเวลาได้พักผ่อนและอยู่กับครอบครัวอย่างเต็มที่ในวันหยุดเสาร์-อาทิตย์ และวันหยุดนักขัตฤกษ์ต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด ฮิวส์ และคัมมิงส์ (Huse, & Commings, 1985, pp.198-199) ได้กล่าวว่าความสมดุลในชีวิตการทำงานและชีวิตส่วนตัว เป็นการแบ่งเวลาให้เหมาะสมในการดำรงชีวิต กับเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติงาน เวลาส่วนตัว เวลาสำหรับครอบครัว เวลาพักผ่อนและเวลาที่ให้กับสังคม ไม่ให้มีผลกระทบต่อบริวาร เช่นการทำงานล่วงเวลามากเกินไป จึงทำให้ข้าราชการทหารอากาศ กองบิน ๔ มีคุณภาพชีวิตการทำงานในภาพรวมด้านความสมดุลชีวิตงานและชีวิตส่วนตัว อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ นารีรัตน์ สร้อยสกุล (2547, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องคุณภาพชีวิตการทำงานของ ข้าราชการตำรวจในสำนักงานจรดตำรวจ พบว่า คุณภาพชีวิตการทำงานในด้านความสมดุลระหว่างชีวิตงานกับชีวิตด้านอื่นๆ อยู่ในระดับปานกลาง

1.8 ด้านลักษณะงานที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม พบว่า คุณภาพชีวิตการทำงานของ ข้าราชการทหารอากาศ กองบิน ๔ ในเขตอำเภอดาคลี จังหวัดนครสวรรค์ โดยเฉพาะรายชื้อที่มีค่าเฉลี่ยมากกว่าข้ออื่นๆ คือ หน่วยงานเคยร่วมกิจกรรมในงานวันเด็กแห่งชาติให้กับเด็กที่อยู่ในเขตอำเภอดาคลี อาจเนื่องจาก กองทัพอากาศมี นโยบายในการสร้างความสัมพันธ์กับประชาชน โดยการเข้าไปมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือประชาชนที่อยู่รอบเขต กองทัพอากาศ เมื่อเป็นเช่นนั้น กองบิน ๔ เป็นหน่วยงานหนึ่งในกองทัพอากาศจึงได้มีการเข้าถึงชุมชน ด้วยการช่วยเหลือประชาชนเมื่อเกิดภัยแล้ง มีการพัฒนาในรอบเขต กองบิน ๔ และมีการจัดงานวันเด็กในเขตที่ตั้ง กองบิน ๔ เพื่อให้ประชาชนและบุตรหลานได้มาร่วมกิจกรรมในวันดังกล่าว ซึ่งในการปฏิบัติงานด้านการพบปะช่วยเหลือประชาชนนั้นอาจจะในวันหยุดหรือวันที่ต้องใช้ชีวิตอยู่กับ

ครอบครัว จึงทำให้ข้าราชการทหารอากาศ กองบิน ๔ มีคุณภาพชีวิตการทำงานในภาพรวมด้านลักษณะงานที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ รมีดา อ้นวงษ์ (2541, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช พบว่า ระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ด้านลักษณะงานที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม อยู่ระดับปานกลาง แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตต์ณัฐ สมบัติศิริ (2546, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง คุณภาพชีวิตการทำงานของครูประถมศึกษาอำเภอชัยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า ครูประถมศึกษาอำเภอชัยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีคุณภาพชีวิตการทำงาน ในด้านลักษณะที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม อยู่ในระดับสูง

2. การเปรียบเทียบความแตกต่าง คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการทหารอากาศ กองบิน ๔ ในเขตอำเภอตากลี จังหวัดนครสวรรค์ เมื่อจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระดับชั้นยศ ที่พักอาศัย อายุการทำงาน และรายได้ต่อเดือน

2.1 จำแนกตามเพศ คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการทหารอากาศ กองบิน ๔ ในเขตอำเภอตากลี จังหวัดนครสวรรค์ ภาพรวมทั้ง 8 ด้าน พบว่า เพศที่ต่างกันมีคุณภาพชีวิตการทำงานไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ นพรัตน์ รุจนกานต์ (2547, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานบริการผู้โดยสารในฝ่ายการโดยสารของ บริษัทไทยแอร์พอร์ต กราวด์เซอร์วิส จำกัด พบว่า พนักงานบริการผู้โดยสารในฝ่ายการโดยสารของ บริษัทไทยแอร์พอร์ต กราวด์เซอร์วิส จำกัด เพศที่แตกต่างกัน มีผลทำให้ระดับคุณภาพชีวิตการทำงานไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับผลการวิจัยในครั้งนี้ คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการทหารอากาศ กองบิน ๔ ในเขตอำเภอตากลี จังหวัดนครสวรรค์ เมื่อจำแนกตาม เพศต่างกันจะมีระดับคุณภาพชีวิตการทำงานไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเป็นเพราะ ข้าราชการทหารอากาศเพศชาย และข้าราชการทหารอากาศเพศหญิงมีสิทธิในการได้รับผลตอบแทนที่เป็นธรรม ด้านสภาพการทำงานที่ปลอดภัย ด้านความมั่นคงและก้าวหน้าในงาน ด้านการมีส่วนร่วมและเป็นที่ยอมรับทางสังคม ด้านความมีระเบียบกฎเกณฑ์และความเป็นธรรมในการปฏิบัติงาน ด้านความสมดุลในชีวิตการทำงานและชีวิตส่วนตัว ด้านลักษณะงานที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม เท่ากับข้าราชการทหารอากาศเพศชาย และจากผลการวิจัย พบว่า เพศที่ต่างกันมีคุณภาพชีวิตการทำงานในรายด้านการพัฒนาศักยภาพในการทำงานที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 จำแนกตามอายุ คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการทหารอากาศ กองบิน ๔ ในเขตอำเภอตากลี จังหวัดนครสวรรค์ ภาพรวมทั้ง 8 ด้าน พบว่า อายุที่ต่างกัน มีระดับคุณภาพชีวิตการทำงานไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ คงชีพ ดันตระวานิชย์ (2543, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานและเปรียบเทียบระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของนายทหารชั้นประทวน

ในสังกัดกรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์ พบว่า อายุที่แตกต่างกันมีระดับคุณภาพชีวิตการทำงานที่ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเป็นไปในทางเดียวกับ พนิดา งามนิยม (2545, บทคัดย่อ) ได้ศึกษา คุณภาพชีวิตการทำงานของผู้บังคับหมวดตำรวจตระเวนชายแดน พบว่า คุณภาพชีวิตการทำงานของผู้บังคับหมวดตำรวจตระเวนชายแดน จำแนกตามอายุที่ต่างกัน มีระดับคุณภาพชีวิตการทำงานไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากผลการวิจัยในครั้งนี้ คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการทหารอากาศ กองบิน ๔ ในเขตอำเภอตากลี จังหวัดนครสวรรค์ เมื่อจำแนกตาม อายุต่างกันจะมีระดับคุณภาพชีวิตการทำงานไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเป็นเพราะข้าราชการทหารอากาศ ส่วนใหญ่เห็นความสำคัญในการปฏิบัติงานมากและมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมายจึงทำให้การปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายอย่างสมบูรณ์ และส่งผลให้หน่วยงานมีความเจริญยิ่งขึ้นไป โดยที่ข้าราชการที่มีอายุในวัยกลางคนจะมีคุณภาพชีวิตการทำงานสูงขึ้นทั้งนี้อาจเป็นเพราะข้าราชการทหารอากาศอยู่ในช่วงของวัยทำงานและมีวุฒิภาวะสูงขึ้น เริ่มมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมากขึ้นจึงทำให้มีคุณภาพชีวิตการทำงานที่ไม่แตกต่างกัน

2.3 จำแนกตามระดับการศึกษา คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการทหารอากาศ กองบิน ๔ ในเขตอำเภอตากลี จังหวัดนครสวรรค์ ภาพรวมทั้ง 8 ด้าน พบว่า ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีคุณภาพชีวิตการทำงานไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิมพ์จรรย์ สุระชัยปัญญา (2548, บทคัดย่อ) ได้ศึกษา คุณภาพชีวิตการทำงานและเปรียบเทียบระดับคุณภาพชีวิตการทำงานกับความผูกพันต่อองค์กร ของพนักงานระดับปฏิบัติการ พบว่า พนักงานระดับปฏิบัติการในโรงงานน้ำมันประเทศไทย มีปัจจัยส่วนบุคคลที่จำแนกตามระดับการศึกษา มีระดับคุณภาพชีวิตการทำงานไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จากผลการวิจัยในครั้งนี้ คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการทหารอากาศ กองบิน ๔ ในเขตอำเภอตากลี จังหวัดนครสวรรค์ เมื่อจำแนกตาม ระดับการศึกษาแตกต่างกันจะมีระดับคุณภาพชีวิตการทำงานไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อาจเป็นเพราะ ข้าราชการทหารอากาศที่มีระดับการศึกษาที่ต่างกันอาจจะได้รับมอบหมายในการปฏิบัติงานที่แตกต่างกันไปตามระดับการศึกษาของข้าราชการทหาร อย่างเช่น ข้าราชการที่ระดับการศึกษาดำก็จะได้รับมอบหมายงานระดับปฏิบัติการให้ ส่วนผู้ที่จบการศึกษาหรือได้รับการอบรมจากหลักสูตรที่สูงขึ้นก็จะได้รับมอบหมายงานที่สูงขึ้นตามไปด้วย จึงทำให้คุณภาพชีวิตการทำงานไม่แตกต่างกัน

2.4 จำแนกตามระดับชั้นยศ คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการทหารอากาศ กองบิน ๔ ในเขตอำเภอตากลี จังหวัดนครสวรรค์ ภาพรวมทั้ง 8 ด้าน พบว่า ระดับชั้นยศต่างกัน มีระดับคุณภาพชีวิตการทำงานแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จึงสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ คงชีพ ดันตะภาณิชย์ (2543, บทคัดย่อ)

ของข้าราชการทหารอากาศเอง โดยการปฏิบัติงานจึงไม่มีความแตกต่างกันมากนัก จึงทำให้อายุการทำงานแตกต่างกันจะมีคุณภาพชีวิตการทำงานไม่แตกต่างกัน

2.7 จำแนกตามรายได้ต่อเดือน คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการทหารอากาศ กองบิน ๔ ในเขตอำเภอตากาลี จังหวัดนครสวรรค์ ภาพรวมทั้ง 8 ด้าน พบว่า รายได้ต่อเดือนที่ต่างกันมีคุณภาพชีวิตการทำงานไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตนา เครือวรรณ (2548, บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการทหารกองพันทหารม้าที่ 18 กรมทหารม้าที่ 3 กองพลทหารม้าที่ 1 พบว่า รายได้แตกต่างกันมีคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการทหารกองพันทหารม้าที่ 18 กรมทหารม้าที่ 3 กองพลทหารม้าที่ 1 ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากการวิจัยในครั้งนี้ คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการทหารอากาศ กองบิน ๔ ในเขตอำเภอตากาลี จังหวัดนครสวรรค์ เมื่อจำแนกตามรายได้ต่อเดือนแตกต่างกัน จะมีคุณภาพชีวิตการทำงานไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเป็นเพราะ ข้าราชการทหารอากาศได้รับรายได้ต่อเดือนในปัจจุบันเมื่อเปรียบเทียบกับในระดับชั้นยศเดียวกัน จะได้รับเงินเดือนที่เท่ากันซึ่งเป็นไปตามบัญชีอัตราเงินเดือนข้าราชการทหารที่เหมือนกัน ซึ่งอาจจะอยู่ในเกณฑ์ที่ไม่เหมาะสมสำหรับค่าครองชีพในปัจจุบันเท่าไรนักเมื่อเปรียบเทียบกับสถานะเศรษฐกิจในปัจจุบัน จึงทำให้รายได้ต่อเดือนแตกต่างกันของข้าราชการทหารอากาศ มีคุณภาพชีวิตการทำงานไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการทหารอากาศ กองบิน ๔ ในเขตอำเภอตากาลี จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า ข้าราชการทหารอากาศกองบิน ๔ มีคุณภาพชีวิตการทำงานในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางและในแต่ละด้านคือด้านผลตอบแทนที่เป็นธรรมชาติ ด้านสภาพการทำงานที่ปลอดภัย ด้านการพัฒนาศักยภาพในการทำงาน ด้านความมั่นคงและก้าวหน้าในงาน ด้านการมีส่วนร่วมและเป็นที่ยอมรับทางสังคมด้านความมีระเบียบกฎเกณฑ์และความเป็นธรรมในการปฏิบัติงาน ด้านความสมดุลในชีวิตการทำงานและชีวิตส่วนตัว ด้านลักษณะงานที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม มีคุณภาพชีวิตการทำงานอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่าข้าราชการทหารอากาศกองบิน ๔ ในเขตอำเภอตากาลี จังหวัดนครสวรรค์ มีความพอใจในคุณภาพชีวิตการทำงานในระดับหนึ่ง ดังนั้นผู้บังคับบัญชาคงจะต้องเพิ่มความเอาใจใส่ในเรื่อง ค่าตอบแทนที่เป็นธรรมชาติ ในด้านสวัสดิการต่างๆ ที่ข้าราชการควรพึงจะได้รับ เช่น เบี้ยเลี้ยงการเดินทางไปปฏิบัติราชการและค่าที่พักให้เหมาะสมกับสถานะเศรษฐกิจในปัจจุบัน ด้านสภาพการทำงานที่ปลอดภัย มีอุปกรณ์ป้องกันเสียงดัง มีการจัดระเบียบการทำงาน มีการส่งเสริมให้ข้าราชการหาความรู้จากภายนอกมากกว่านี้ การให้รับผิดชอบทำงานร่วมกันของข้าราชการทหารอากาศ เพื่อให้มีความสามัคคีในกลุ่มข้าราชการทหารอากาศ

การทำงานร่วมกันระหว่างผู้บังคับบัญชากับผู้ใต้บังคับบัญชาควรเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้แสดงออกทางความคิดเห็นทางการปฏิบัติมากกว่าเดิม ทั้งนี้เพื่อเป็นการทดสอบฝีมือของผู้ใต้บังคับบัญชาในการปฏิบัติงานไปในตัวและช่วยเพิ่มความมั่นใจให้กับผู้ปฏิบัติงาน ทำให้เกิดความชำนาญ และไม่เกิดความซ้ำซากหรือจำเจ อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อ กองบิน ๔ และทำให้ข้าราชการทหารอากาศ มีคุณภาพชีวิตการทำงานในระดับที่มากขึ้นต่อไป

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

จากผลการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตการทำงาน ของข้าราชการทหารอากาศ กองบิน ๔ ในเขตอำเภอตากลี จังหวัดนครสวรรค์ มีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

1. จากการศึกษาวิจัย พบว่า ข้าราชการทหารอากาศ กองบิน ๔ มีระดับคุณภาพชีวิตการทำงานในด้านผลตอบแทนที่เป็นธรรมน้อยกว่าด้านอื่นๆ ดังนั้นจึงควรทำการศึกษาลงลึกที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตการทำงานในด้านผลตอบแทนที่เป็นธรรม ของข้าราชการทหารอากาศ กองบิน ๔ ในเขตอำเภอตากลี จังหวัดนครสวรรค์

2. ควรทำการศึกษาเปรียบเทียบ คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการทหารอากาศ กองบิน ๔ ในเขตอำเภอตากลี จังหวัดนครสวรรค์ และคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการทหารอากาศ กับกองบินอื่น ๆ

3. ควรทำการศึกษาเปรียบเทียบ คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการทหารอากาศ กองบิน ๔ ชั้นสัญญาบัตรกับชั้นประทวน ในเขตอำเภอตากลี จังหวัดนครสวรรค์